

Briselē, 2025. gada 6. jūnijā
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 6. jūnijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: C(2025) 3580 annex

Temats: PIELIKUMS
dokumentam
Komisijas ieteikums
Ūdensefektivitāte pirmajā vietā: pamatprincipi

Pielikumā dokuments C(2025) 3580 *annex*.

Pielikumā: C(2025) 3580 *annex*

PIELIKUMS
dokumentam
Komisijas ieteikums
Ūdensefektivitāte pirmajā vietā: pamatprincipi

Galvenie ūdensefektivitātes pasākumi pamatprincipa “ūdensefektivitāte pirmajā vietā” īstenošanai

(1) Labāka resursu kontrole

Uzturēt precīzu un atjauninātu ūdens bilanci, pamatojoties uz pieejamajiem norādījumiem¹, un šo ūdens bilanci ņemt vērā plānošanas lēmumos, kas ietekmē ūdens patēriņu un ūdens taupīšanas pasākumus. Šajā nolūkā būtu jāapsver tālāk izklāstītie pasākumi.

- (1) Noteikt un pastāvīgi uzraudzīt ūdens ieguvu, zudumus un atdevi visos ūdensobjektos katrā upes baseinā un veicināt digitālo skaitītāju izmantošanu ūdens ieguves un novadīšanas mērīšanai. Ūdens piegādātājiem dokumenti un dati par izmaiņām ūdens bilancē un ūdens kvalitātē būtu regulāri jādara publiski pieejami.
- (2) Sabiedriskās ūdensapgādes nozarē būtu jānodrošina, ka ūdens patēriņš tiek mērīts atsevišķi katrai ēkai un kondomīnijos — katram dzīvoklim. Lai panāktu papildu ieguvumus efektivitātes ziņā un lai vairotu investīciju lietderību, būtu jāveicina viedo skaitītāju izmantošana gadījumos, kad ir vajadzīgi reāllaika dati.
- (3) Ņemot vērā arī pazemes ūdensobjektu vajadzības, visos upju baseinos noteikt virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās plūsmas², lai būtu zināms ilgtspējīgas ieguves maksimālais apjoms, kas ir racionālas un efektīvas ūdens izmantošanas priekšnoteikums. Nosakot ilgtspējīgas ieguves maksimālo apjomu, būtu jāņem vērā arī nepatērējošo lietotāju vajadzības un attiecīgo tiesību aktu prasības. Iesaistīties pārrobežu koordinācijā, lai noteiktu ekoloģiskās plūsmas upēs, kas šķērso robežas; tas palīdzētu izvairīties no konfliktiem, kas varētu apgrūtināt efektīvas pieejas piemērošanu attiecībā uz ūdens patēriņu. Nodrošināt ekoloģisko plūsmu efektīvu īstenošanu, tās sistemātiski ņemot vērā ūdens atļauju piešķiršanas nosacījumos.
- (4) Pamatojoties uz pieejamajiem norādījumiem³, adekvāti novērtēt ar pazemes ūdensobjektiem savienoto atkarīgo sauszemes un saistīto ūdens ekosistēmu ūdens vajadzības un sālsūdens vai citu vielu ieplūšanu. Izmantojot visaptverošu riska novērtējumu, atbildīgi piemērot pārvaldītas ūdens nesējslāņa papildināšanas metodes⁴.
- (5) Nodrošināt, ka virszemes un pazemes ūdens ieguves atļauju izdošanas procesā tiek ievērotas klimata pārmaiņu prognozes, kurās ir ņemta vērā nenoteiktība, jo

¹ Sk. Ūdens pamatdirektīvas kopējās īstenošanas stratēģijas (CIS) norādījumu dokumentu Nr. 34 par ūdens bilanci, pieejams [šeit](#).

² Sk. CIS norādījumu dokumentu Nr. 31 par ekoloģiskajām plūsmām, pieejams [šeit](#).

³ Sk. CIS norādījumu dokumentu Nr. 18 par pazemes ūdeņu stāvokļa un tendenču novērtējumu, pieejams [šeit](#).

⁴ Sk. CIS norādījumu dokumentu Nr. 39 par pārvaldītu ūdens nesējslāņa papildināšanu, pieejams [šeit](#).

tas ļautu paredzēt turpmākās izmaiņas ūdens bilancē, un regulāri pielāgot ūdens atļaujas nolūkā izvairīties no pārmērīgas ūdens ieguves⁵. Pārlicināties, ka ūdens ieguves atļauju sistēma ir pietiekami elastīga un vajadzības gadījumā ņem vērā arī būtiskas sezonālās svārstības. Atļauju izdošanas procesam nevajadzētu būt pārmērīgi ilgam, lai varētu elastīgi pielāgoties, ņemot vērā izmaiņas ūdens bilancē. Piemērot atbilstošu ūdens cenas noteikšanas mehānismu, kas nodrošinātu efektīvu ūdens izmantošanu. Pieņemt pietiekami atturošas sankcijas par nelikumīgu, neregistrētu vai neatļautu ūdens ieguvi un novadīšanu.

- (6) Nodrošināt, ka upju baseinu apsaimniekošanas plānos ir iekļauta “ūdens bilance” un tiek kvantificēts ūdens patēriņš katrai sociālekonomiskajai darbībai; tas atvieglo efektivitātes pasākumu plānošanu, pamatojoties uz aplēsēm par atlikušajām ūdens taupīšanas iespējām. Upju baseinu apsaimniekošanas plānos iekļaut sausuma riska pārvaldības aspektus un sagatavoties ilgstoša sausuma riskam.
- (7) Nodrošināt, ka lielāka ūdensefektivitāte, samazinot ūdens patēriņu, veicina noturību. Šajā nolūkā:
  - attiecībā uz ūdensapgādes pakalpojumiem piemērot izmaksu atgūšanas principu, proti, panākt, lai visi ūdens lietotāji un nozares, kas izmanto ūdeni, sniegtu pienācīgu ieguldījumu ūdensapgādes pakalpojumu izmaksu segšanā;
  - nodrošināt, ka ūdens cenu noteikšanas politika sniedz pienācīgus stimulus ūdens resursu efektīvākai izmantošanai, pamatojoties uz ekonomisko analīzi, kas prasīta Direktīvas 2000/60/EK⁶ III pielikumā;
  - labāk un plašāk izmantot principu “piesārņotājs maksā” un piesardzības principus, likvidēt kaitīgas vides subsīdijas un nodrošināt cenas ziņā pieejamus, taisnīgus un godīgus cenu noteikšanas mehānismus visiem ūdens lietotājiem.

Šādi rīkojoties, dalībvalstis var ņemt vērā izmaksu atgūšanas sociālās, vidiskās un ekonomiskās sekas, kā arī skartā reģiona vai reģionu ģeogrāfiskos vai klimatiskos apstākļus.

Nodrošināt ūdens cenu noteikšanas politikas pilnīgu pārredzamību, jo īpaši attiecībā uz tarifu līmeni, līdzekļu izlietojumu, ūdens resursu saglabāšanai veiktajiem pasākumiem. Labas prakses vārdā tas būtu jāpiemēro arī citās nozarēs, kas nav saistītas ar dzeramo ūdeni un komunālo notekūdeņu attīrīšanu.

(2) **Ūdens pārvades efektivitāte**

Uzlabot ūdens noplūžu pārvaldību, kas ir būtiska ūdensapgādes sistēmu operatīvās pārvaldības daļa, un par prioritāti noteikt investīcijas, kas palīdzēs ātri novērst noplūdes, koncentrējoties uz ūdensapgādes teritorijām, kurām tas visvairāk vajadzīgs, un izmantojot visas pieejamās Savienības finansējuma iespējas un instrumentus.

---

⁵ Sk. *CIS* norādījumu dokumentu Nr. 24 par upju baseinu apsaimniekošanu un klimata pārmaiņām, pieejams [šeit](#).

⁶ Sk. *CIS* norādījumu dokumentu Nr. 1 par ekonomiku un vidi, pieejams [šeit](#).

(3) Ūdens uzkrāšanas efektivitāte

- (a) Par prioritāti noteikt pasākumus⁷, kas palīdz ūdeni augsnē, mežos, pazemes ūdeņos un mitrājos aizturēt dabiskā veidā un kas samazina ūdens iztvaikošanu salīdzinājumā ar situāciju, kad ūdens tiek uzkrāts mākslīgos virszemes rezervuāros.
- (b) Veikt regulāru mākslīgo rezervuāru tehnisko apkopi, arī piesaistot finansējumu regulārai nogulšņu aizvākšanai un noplūžu novēršanai.
- (c) Optimizēt komunālo ūdens resursu apsaimniekošanu, izmantojot lietusūdens savākšanu un citus dabiskas ūdens aizturēšanas veidus, un paātrināt tādu pasākumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu nokrišņu ūdens pārgāzes⁸.

(4) Ūdens izmantošanas efektivitāte

- (a) Veicināt labāko pieejamo tehnoloģiju, prakses un pakalpojumu izmantošanu, lai nodrošinātu efektīvu ūdens izmantošanu visās nozarēs, tostarp veicinot apritīgumu.
- (b) Veicināt notekūdeņu atkalizmantošanu ne tikai apūdeņošanai, bet arī rūpniecības, enerģētikas un sabiedriskās ūdensapgādes vajadzībām, vienlaikus novēršot riskus cilvēka veselībai un paturot prātā ietekmi uz vidi, ko rada mazākas atgriešanās plūsmas upes baseinā.

(5) Laba pārvaldība

- (a) Izstrādāt ūdens sadales shēmas, kas ir pārredzamas un ietver iekļaujošu pārvaldības mehānismu; tās nodrošinātu paredzamību attiecīgajiem ūdens lietotājiem, to vidū nepatērējošiem lietotājiem, vienlaikus veicinot ilgtspēju, taisnīgumu un cilvēktiesību ievērošanu. Izstrādājot ūdens sadales mehānismus, būtu jāņem vērā nozaru un reģionu ūdens taupīšanas iespējas.
- (b) Izstrādāt vai saglabāt īpašu sociālo politiku, kas atbalsta ūdens lietotājus ar zemiem ienākumiem un/vai neaizsargātus/marginalizētus cilvēkus, lai visiem nodrošinātu piekļuvi ūdenim un sanitārijai, kā noteikts Direktīvā (ES) 2020/2184 un Direktīvā (ES) 2024/3019.

(6) Mācības un izpratnes veicināšana

- (a) Uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanas iestāžu un iestāžu, kas atbild par nozarēm, kurās izmanto ūdeni, darbinieku prasmes un tos apmācīt ar mērķi tiem palīdzēt piemērot principu “ūdensefektivitāte pirmajā vietā” ūdens patēriņa samazināšanas nolūkā.
- (b) Atbalstīt pētniecību un inovāciju, uzlabot prasmes un vairot zināšanas par visiem efektīvas ūdens resursu apsaimniekošanas aspektiem nozarēs, kurās izmanto ūdeni. Palielināt patērētāju informētību par ūdens taupīšanas nozīmi, vienlaikus dodot viņiem iespēju rīkoties ilgtspējīgāk, ņemot vērā vietējos apstākļus. Tas ietver arī pārredzamības nodrošināšanu patērētājiem un iedzīvotājiem attiecībā uz ūdens

⁷ Sk., piemēram, “A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe, Capturing the multiple benefits of nature-based solutions”, pieejams [šeit](#); CIS tehnisko ziņojumu Nr. 82 par dabiskiem ūdens aizturēšanas pasākumiem, pieejams [šeit](#); Kopīgā pētniecības centra ziņojumu “Nature-based solutions for agricultural water management”, pieejams [šeit](#).

⁸ Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/3019 5. pantu.

patēriņu un ūdens resursu apsaimniekošanu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2020/2184 17. pantu un Direktīvas (ES) 2024/3019 24. pantu.

- (c) Izmantojot tādus rīkus kā ES ekomarkējums un digitālā produkta pase saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1781⁹, veicināt patērētāju labāku informēšanu un palielināt izpratni par patēriņa preču un pakalpojumu ūdens izmantojuma pēdu.

(7) Starptautiskā dimensija

- (a) Izstrādājot tehnisko un finansiālo atbalstu partnervalstīm, attiecīgā gadījumā ņemt vērā šā ieteikuma principus un mērķus.
- (b) Stiprināt sadarbību ar finanšu iestādēm, piemēram, Eiropas Investīciju banku, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku un Pasaules Banku, kā arī privāto sektoru, lai piesaistītu ilgtermiņa investīcijas iniciatīvām ūdensefektivitātes jomā saskaņā ar ES stratēģijas *Global Gateway*¹⁰ mērķiem.
- (c) Dalīties paraugpraksē, īstenojot šā ieteikuma principus un mērķus, un atbalstīt ūdensapgādes noturību un ūdensefektivitāti starptautiskajā sadarbībā.

---

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1781 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem, groza Direktīvu (ES) 2020/1828 un Regulu (ES) 2023/1542 un atceļ Direktīvu 2009/125/EK (OV L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Global Gateway” (JOIN(2021) 30 final).